

voor wie JA zegt tegen
actief en inspirerend onderwijs

Blij met je groepsplan?

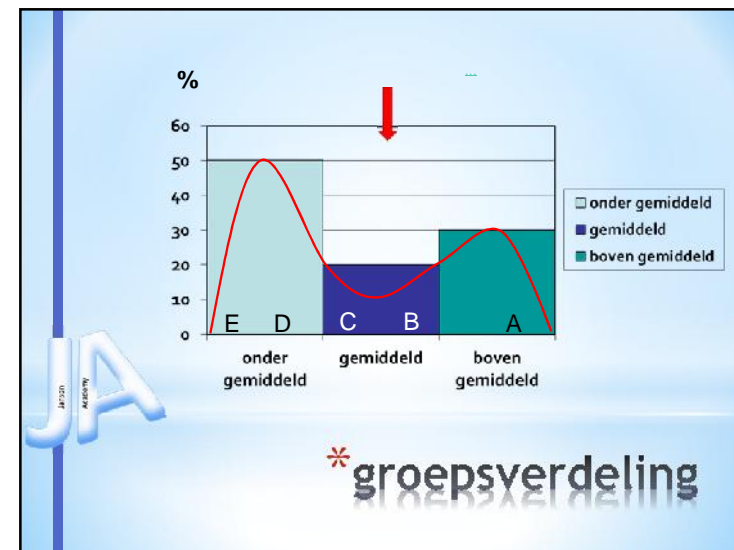
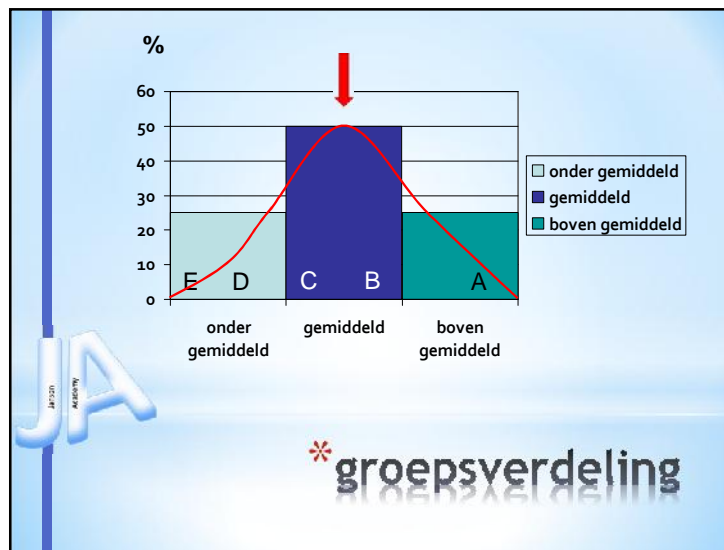
...en wat merken de leerlingen daarvan?

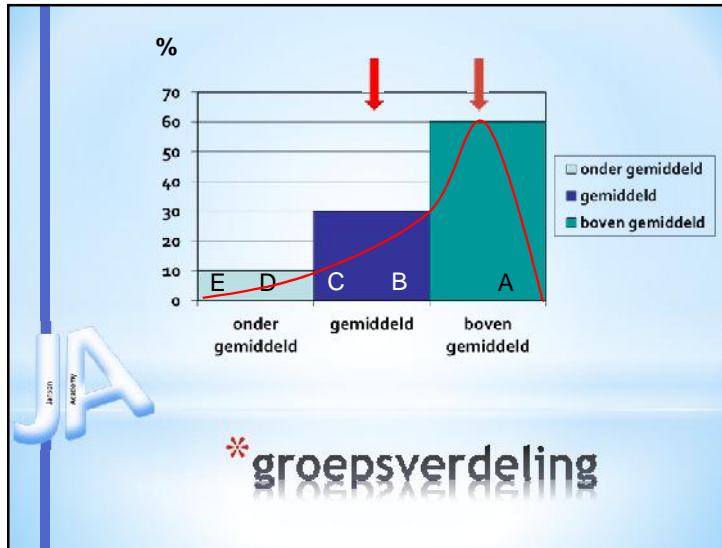
www.janson.academy

- * drie groepen op basis van [Cito](#)
- * vier groepen op basis van [coachingbehoefte](#)
- * zes groepen op basis van [analyse van de taak](#)
- * n groepen op basis van de match tussen [onderwijsbehoefte](#) en doelen

*Welke verschillen?

instructie-afhankelijk

- zijn nog niet toe aan deze doelen
- moeten juist meer *oefenen*
- moeten *andere* instructie

instructie-gevoelig

- niet allemaal hetzelfde leerdoel
- hebben feedback en reflectie nodig

instructie-onafhankelijk

- beheersen de basisdoelen al of bijna
- met passende doelen wel instructie nodig

*** Instructieduur geen criterium**

		Grote vaardigheid			
		INSPIREREN	DELEGEREN		
Geringe motivatie		<ul style="list-style-type: none"> • Vergroot de motivatie • Wek interesse • Onderzoek reden verloren motivatie • Stimuleer tot kortdurende activiteiten • Benadruk positieve kwaliteiten 	<ul style="list-style-type: none"> • Moedig aan tot durf te experimenteren en fouten te maken • Bied uitdagingen aan maar regel niet te veel • Houd de interesse vast • Moedig aan anderen te coachen 	Grote motivatie	
		<ul style="list-style-type: none"> • Werk eraan om zowel motivatie als vaardigheden te vergroten • Stel korte-termijndoelen • Structureer het leerproces door opeenvolgende korte taken • Houd nauw contact • Volg de vorderingen 	<ul style="list-style-type: none"> • Werk aan het vergroten van de vaardigheden • Bied perspectief op het effect als die vaardigheden beheerst worden • Stel de mogelijkheden om te leren veilig • Maak gebruik van feedback en reflectie • Laat meer los als het vertrouwen in het resultaat groeit 		
		STUREN	BANEN		
		Geringe vaardigheid			

© Dolf Janson - naar: Claxton, Chamber, Powell & Lucas (2011) The Learning Powered School

- * wat is gericht op doen en ervaren?
- * wat is gericht op voorstellen van het doen?
- * wat is gericht op het gebruik van modellen?
- * wat is gericht op het gebruik van formules?
- * wat is gericht op het verwoorden?
- * wat is gericht op het mentaal handelen?

*** Analyse van de taak**

- * mij aanmoedigt fouten te durven maken
- * maakt dat ik volhoud, ook als het moeilijk lijkt
- * feedback geeft op werkwijze en inzet
- * mij stimuleert samen te werken met een maatje
- * mij korte taken geeft, maar vaker op een dag
- * mij niet voorzegt, maar zelf laat denken
- * taalvaardigheid/woordenschat helpt vergroten
- * systematisch werken ondersteunt

*** Onderwijsbehoeften:
een leraar die...**

- * Voor wat?
- * Voor wie?
- * Welk effect?

Het groepsplan als oplossing

- * Neem even denktijd.
- * Noteer jouw punten in telegramstijl.
- * Vergelijk met enkele collega's.

*** Welk 'probleem' wil jij (kunnen)
oplossen met een groepsplan?**

- * Leerstofopbouw (meestal lineair)
- * Verwerkingsactiviteiten (veel schriftelijk)
- * Driedeling van de groep ('sterren' 'instructieduur')
- * Planning (jaarrooster van 32 of 36 weken)
- * Toetsing (methodegebonden toetsen)

*** Wat doet een methode al?**

- * Doelen toesnijden op behoeften in je groep.
- * Oefenvormen afstemmen op behoeften.
- * Instructie afstemmen op behoeften.
- * Keuzes maken voor concrete leerlingen.
- * Echte contexten (ervaringen) als uitgangspunt nemen.
- * Mate van abstractie en denkniveau afstemmen op de behoeften.

*** Wat kan een methode niet?**

- * Eigen keuzes van jou als leraar.
- * Afwijking van de methode.
- * Toevoeging aan de methode.
- * Afstemming op concrete groep(en) leerlingen.
- * Niet alleen inhoudspoor, ook leerspoor.
- * Betekenisvol maken voor deze leerlingen.
- * Feedback plannen naar behoefte.

*** hiervoor kan een groepsplan dienen**

- * kennis van de leerstof
- * kennis van de groep

}

- * welke keuzes moet ik maken?
 - * focus in komende blok
 - * leerlingen combineren
 - * momenten van betekenis
- * hoe plan ik mijzelf effectief in?

Groepsplan als voorbereiding van de differentiatie

Week	Focus	Wie	Planning/accnt
14	1		
	2		
	3		
	4		
	5		
	6		
Enz.			

*** Mijn rol in de les**

GROEPSPLAN FORMAT												
VAK:	Vul in wat elk aandachtspunt is.											
BLOK:	Geef dan met kruisjes aan wat voor wie nodig is; I = INSTRUCTIE B = BEGELEIDING											
WEEK:	Geef met een kleur aan op welke dag(en) je dat plant											
leerlingen	extra aandachtspunt 1	extra aandachtspunt 2	extra aandachtspunt 3	extra aandachtspunt 4	extra aandachtspunt 5	extra aandachtspunt 6	extra aandachtspunt 7	extra aandachtspunt 8	extra aandachtspunt 9	extra aandachtspunt 10	extra aandachtspunt 11	extra aandachtspunt 12
1												
2												
3												
4												
5												
6												
7												
8												
9												
10												
11												
12												
13												
14												
15												
16												
17												
18												
19												
20												
21												
22												
23												
24												
25												
26												
27												
28												
29												
30												

	Ma	Di	Wo	Do	Vr
	10 minuten Hele groep	10 minuten beschikbaar	10 minuten Hele groep	10 minuten Hele groep	10 minuten beschikbaar
	10 minuten instructie Groepje A	20 minuten Instructie en reflectie Groepje C	10 minuten instructie Groepje B	10 minuten instructie Groepje A	10 minuten instructie Groepje B
	10 minuten beschikbaar		10 minuten beschikbaar	10 minuten beschikbaar	10 minuten beschikbaar
	10 minuten instructie Groepje B	10 minuten beschikbaar	5 min instructie Groepje A 10 minuten beschikbaar	10 minuten instructie Groepje D	10 minuten instructie Groepje A
	10 minuten beschikbaar	10 minuten instructie Groepje A	Groepje E	10 minuten beschikbaar	20 minuten Nabespreking Hele groep
	10 minuten nabespreking Groepje D	10 minuten Nabespreking Hele groep	10 minuten Nabespreking Groepje B	10 minuten Nabespreking Groepje A	

*Hoe wil je het (kunnen) gebruiken?
 *Hoe kun je het snel aanpassen?
 *Hoe helpt het je voorbereiding?
 ...

*vorm
volgt
functie*

***Vorm volgt functie!**

reflectie

- 4 • Integreren
- Toepassen
- Vieren
- Delen

reflectie

- Oriënteren
- Ontdekken
- Verwonderen
- Problematiseren

1

3 • Generaliseren

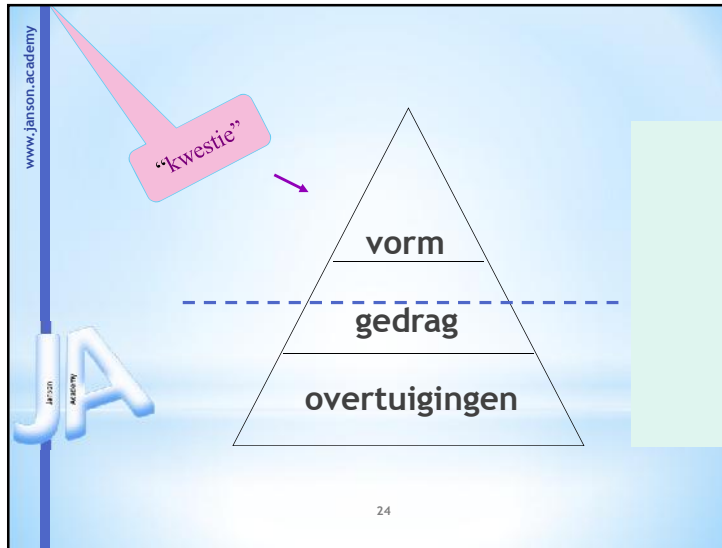
- Evalueren
- Bewijzen

reflectie

- Oefenen
- Systematisch onderzoeken of waarnemen

2

***Leercyclus**

- * **Spelen:** (samen) onderzoeken, experimenteren, ervaring opdoen, grenzen verleggen in een herkenbare context, die betrokkenheid uitlokt.
 - * **Opbrengst:** wat de leerling 'wijzer' is geworden van het deelnemen aan onderwijs.
 - * **Oefenen:** ervoor zorgen dat de behaalde opbrengst niet berust op toeval.
 - * **Instructie:** aanwijzingen die de leerling helpen te herkennen wat en hoe er te leren is.
- * Even afspreken...**

- fasen die je als leraar volgt:
1. Activeer voorkennis.
 2. Benoem essentie(s).
 3. Laat proberen en observeer zelf.
 4. Laat kort oefenen /uitproberen en begeleid daarbij.
 5. Blik met hen terug en geef feedback (geen oordeel).
- onderwerp
- activiteit van de leerlingen:
1. ddu: Herken ik het 'probleem'?
Wat weet ik er al / nog van?
 2. Ontdekken: wat is er voor mij te leren?
 3. Begrijp ik die essentie? Hoe kunnen we elkaar helpen?
 4. Nagaan of het werkt en verwoorden in duo.
 5. Herken ik wat ik kan / weet? Snap ik wat ik nog moet oefenen en hoe dat zou kunnen?
- doel
- ddu: denken (alleen) - delen (samen in duo)
uitwisselen (met ander duo of in hele groep)
- * Activerend instructiemodel**

Een doel dat de leerlingen kennen

- * geeft richting aan hun denken en handelen
- * bakent af wat buiten de orde valt
- * geeft een beeld van de gewenste situatie
- * stelt hen in staat te evalueren
- * bepaalt wat passende werkvormen zijn
- * is voorwaarde voor autonoom gedrag.

* Zin van een doel

- * Een manier van lesgeven waarbij de leraar niet doet wat de leerlingen moeten doen.

* Activerende didactiek

- * beginnen met 'ik'
- * zijn evalueerbaar (dus afgebakend)
- * concreet
- * duidelijk en eenduidig
- * richtinggevend voor de activiteit

* Eigen doelen

- * Ik gebruik bij het uitrekenen van aftreksommen < 100 op de lgl zo groot mogelijke sprongen
- * Ik noem het antwoord van elk van de vijf tafelsommen (die ik nu nog niet uit mijn hoofd ken) steeds binnen 3 seconden

* doelen

*Kwalificaties als

- mooi
- beter
- veel

*Werkwoorden als

- proberen
- oefenen
- leren

Waarom niet?

*Nooit in een doel

*Waarover gaat deze opdracht?

*Wat wil ik daarna (beter/anders) kunnen / weten / begrijpen?

*Wanneer ben ik tevreden?

*Hoe ga ik het aanpakken?

*Welk hulpmiddel gebruik ik?

*Met wie werk ik samen?

*Wanneer (en waar) werk ik hieraan?

*Mijn eigen doel

onderwerp	
doel	
grens	
aanpak	
materiaal	
maatje	
momenten	
plek	

Uit: Dolf Janson (2014). *Kwaliteitskaart Doelen stellen met je leerlingen*. Den Haag: School aan Zet.

*schema